میزان جرات ورزی و ارتباط آن با پیشرفت تحصیلی دانشجویان در دانشکده پزشکی بندرعباس

مهرگان حیدری هنگامی[1]، دکتر نادره نادری[2]

[1]. گروه انگل شناسی، دانشکده پزشکی، علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران.

کد ارکید:0000-0001-9669-4235

[2]. گروه ایمنی شناسی، مرکز تحقیقات پزشکی مولکولی، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس ،ایران.

مجله راهبردهای توسعه در آموزش پزشکی، دوره پنجم شماره دوم پاییز و زمستان ۹۷ صفحات ۸۳-۹۶.

چکیده

مقدمه و هدف: جرات ورزی یک مهارت اجتماعی و از عوامل مهم ارتباط بین فردی است که بر عملکرد دانشجویان رشته پزشکی و پزشکان تاثیر می گذارد. این پژوهش با هدف بررسی میزان جرات ورزی دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان و تعیین ارتباط آن با پیشرفت تحصیلی انجام گردید.

روش‌ها: این مطالعه یک مطالعه توصیفی تحلیلی است که به روش سرشماری بر روی کلیه دانشجویان پزشکی سال دوم تحصیلی مجموعاً ٦٩ نفر،٤٩/٣٪ پسر و ٥٠/٧ ٪ دختر انجام گرفته است.ابزار سنجش میزان جرات ورزی پرسشنامه گمبریل ریچی بوده است. مشخصات دموگرافیک و نمرات دروس دانشجویان از پرونده آموزشی آنان استخراج گردید. داده ها با استفاده از نرم افزار20 Spss و آمار توصیفی و تحلیلی (آزمون کای دو و همبستگی پیرسون) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: اکثریت دانشجویان ۹۲/۸٪ از جرات ورزی متوسط برخوردار بودند .امتیازدانشجویان مبتلا به افت تحصیلی در ۹ حیطه از ۱۱ حیطه ی پرسشنامه گمبریل ریچی |(شامل پیش قدم شدن در آغاز یک برخورد اجتماعی، ابراز وجود،ارایه ی بازخورد منفی، تحمل انتقاد، رد کردن تقاضا، مدیریت شرایط در زمان عدم دریافت خدمات مناسب، بیان احساسات مثبت، بیان محدودیت های شخصی و مدیریت شرایط آزار دهنده) به صورت معنادار کمتر از دانشجویان گروه پیشرفت تحصیلی بود.

نتیجه‌گیری: با توجه به اینکه فقط تعداد کمی از دانشجویان ۵/۸٪ از جرات ورزی بالا برخوردارربودند تدوین برنامه‌های آموزشی جرات ورزی جهت افزایش این مهارت در دانشجویان پزشکی بندرعباس بخصوص دانشجویان دچار افت تحصیلی لازم می باشد.

کلیدواژه‌ها: جرات ورزی، پیشرفت تحصیلی، دانشجوی پزشکی

نویسنده مسؤول:
دکتر نادره نادری
گروه ایمنی شناسی، مرکز تحقیقات پزشکی مولکولی، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس ،ایران
کد ارکید :
0000-0001-9918-9943
Email:**msbhnadereh@gmail.com**

نوع مقاله: پژوهشی

دریافت مقاله: ۹۶/۴/۱۲ اصلاح نهایی: ۹۷/۶/۵ پذیرش مقاله: ۹۷/۲/۱

ارجاع: حیدری هنگامی مهرگان ، دکتر نادری نادره. میزان جرات ورزی و ارتباط آن با پیشرفت تحصیلی دانشجویان در دانشکده پزشکی بندرعباس. راهبردهای توسعه در آموزش پزشکی.۱۳۹۷؛ ۵(۲):۸۳-۹۶.

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-09-13]

مقدمه

دستیابی دانشجو به حداکثر پیشرفت تحصیلی از اهداف نظامهای آموزشی است (۱) . افت تحصیلی که به معنای وجود فاصله ی قابل ملاحظه بین توان و استعداد بالقوه و بالفعل در کسب نمرات درسی است از آفات سیستم اموزشی منجمله سیستم آموزشی علوم پزشکی محسوب می شود(۲) . بررسی ها نشان می دهند که هر ساله تعداد قابل توجهی از افرادی که با تقبل زحمات و سعی بسیار سد کنکور را پشت سر گذاشته ودر رشته پزشکی قبول شده اند درادامه ی مسیر دچارافت تحصیلی شده مشروط شده ترک تحصیل نموده و یا اخراج می شوند. بر اساس تحقیقات انجام شده توسط هزاوه یی و همکاران حدود ۱۲٪ دانشجویان دانشگاه های علوم پزشکی در طی تحصیل خود حداقل یک ترم تحصیلی مشروط می شوند(۳). این مسئله نه تنها موجب جلوگیری از شکوفایی استعداد دانشجویان بلکه موجب اتلاف هزینه و ایجاد مشکلات عاطفی در دانشجو و خانواده ی وی می شود(٤). چه عواملی باعث می شود که بعضی ازمتقاضیان رشته پزشکی بعد از قبولی در تحصیل موفق و بعضی ناموفق میشوند؟ فاکتورهای مختلفی در پاسخ به این سوال مطرح شده است که از جمله مهمترین آنها می توان به تفاوت درمیزان استفاده از قوا ی شناختی و دماغی مانند میزان تمرکز در کلاس، قدرت بیاداوری مطالب، توانایی حل مسایل و تصمیم گیری ، سن ، جنسیت و ویژگیهای شخصیتی مانند برون گرایی وانعطاف پذیر بودن اشاره نمود(۵-۷). دوران تحصیل برای بسیاری از دانشجویان به ویژه دانشجویان پزشکی با آسیبهای جدی همراه است.افسردگی، اضطراب، استرس های شدید، تغییر در سبک زندگی و بدرفتاری از سوی مسئولین آموزشی و اجرایی از جمله عواملی هستند که در بروز آسیبهای روانشناختی و به تبع آن افت عملکرد تحصیلی دانشجویان موثر هستند(۸). کلیه دانشجویان بویژه دانشجویان علوم پزشکی به دلیل رویارویی بیشتر با عوامل استرس زا باید از سلامت روانی کافی برخوردار باشند تا بتوانند با شرایط موجود سازگاری یافته و این دوره را با موفقیت و بدون آسیب جدی به پایان برسانند.عامل مهم دیگری که اهمیت ویژگیهای شخصیتی دردانشجوی رشته پزشکی را پررنگ می سازد توجه به این مسئله است که درحرفه پزشکی بیش از معلومات تئوری به توانایی انجام بموقع مهارتها و بکارگیری اطلاعات ذهنی در عمل نیاز می باشد(۹). از سوی دیگر این علم براحتی از آموخته های کلاسی به عملکرد بالینی تبدیل نمی شود(۱۰). دانشجویان پزشکی باید با تمرینهای فراوان، نمایش مکرر مهارتها، ایفای نقش و کسب تجربه در مراکز مهارتهای بالینی وعرصه های بالینی ضمن دریافت بازخوردهای مکرراز اساتید، اعتماد بنفس لازم برای انجام مهارت را کسب نموده، دانش را به عمل تبدیل کنند(۱۱) . لازمه موفقیت درپروسه مذکور برقراری ارتباط اجتماعی مناسب با

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-09-13]

مدرسین،همکلاسیها و همکاران در عرصه بالینی وبیماران است(۱۲). یکی از عوامل مهم ارتباط بین فردی توانایی ابراز وجود یا جرات ورزی است. جرات ورزی یکی از مولفه های مهم مهارت های اجتماعی و از ویژگیهای شخصیتی افراد برون گرا است که تاثیر آن از دهه ۱۹۷۰ میلادی درکارایی پرستاران و سپس در آموزش پرستاران مورد توجه قرار گرفته است(۱۳) اهمیت این مهارت در رشته پرستاری به حدی است که صاحب نظران این رشته جرات ورزی را جوهره و اساس فعالیت های یک پرستار حرفه ایی شناخته اند(۱٤). جرات ورزی در روابط بین فردی نقش گسترده ایی داشته و رفتارهایی از قبیل استقلال، اعتماد بنفس و خود آگاهی را در فرد تقویت می نماید(۱۵).
Lazarous درسال ۱۹۷۰جرات ورزی را در ٤ جز تعریف نمود: ۱.-قدرت رد تقاضا ۲.توانایی جذب توجه و عشق دیگران ۳.توانایی بیان احساسات مثبت و منفی ٤. توانایی شروع،ادامه و اتمام گفتمان(۱٦).
جرات ورزی موجب افزایش مهارت مدیریت(۱۷)، رضایت شغلی(۱۸) و کسب موقعیتهای حرفه ایی بهتر می شود(۱۹). درزندگی پر استرس امروزی افراد بصورت مداوم در تضاد منافع با سایر افراد و سیستم ها قرار گرفته وازنادیده گرفته شدن تقاضا ها وحقوق خود درهراسند.افراد کم جرات قادر به بیان واضح تقاضاهای خود نبوده، نمی تواند در مقابل فشار مقاومت کند و به ناچار تسلیم زور می شود(۱٦). مطالعات نشان می دهد افرادی که از قدرت ابراز وجود بالایی برخوردارند در مقابل انواع مشکلات و مسائل زندگی، فشارهای روانی تهدیدها و حوادث ناگوار مقاوم تر و پایدار تر ند(۱۷). فرد کم جرات به خاطر عدم باور به خود و توانمندیهایش از عزت نفس پایینی برخوردار است(۱۸)و به صورت غیر مستقیم بر پیشرفت تحصیلی فرد تاثیر می گذارد(۱۹). از آنجا که افت تحصیلی زیان های زیادی برای دانشجو،خانواده و کشور بدنبال داشته ومی تواند رفتارهای منفی از جمله مصرف مواد مخدر و حتی خودکشی را برای دانشجویان بدنبال داشته باشد(۲۰) وبا توجه به اهمیت شناسایی عوامل موثر در شکست تحصیلی نظر به اهمیت مقوله جرات ورزی در ایفای نقش حرفه ای دانشجویان پزشکی در بالین, سنجش میزان جرات ورزی می تواند وضعیت دانشجویان در این مهارت اجتماعی را مشخص نموده و زمینه را برای سیاست گذاری دانشکده ی پزشکی در این زمینه آماده نماید. در پژوهش حاضر میزان جرات ورزی دانشجویان رشته پزشکی بندرعباس تعیین شده و ارتباط آن با پیشرفت تحصیلی مورد بررسی قرار گرفته است.

روش‌ها

این مطالعه یک مطالعه توصیفی تحلیلی است، که پس از کسب اجازه از کمیته اخلاق در پژوهش دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان ، بر روی کلیه دانشجویان پزشکی ورودی ۱۳۹۳، که درنیم سال اول تحصیلی سال ۱۳۹۵ در دانشکده پزشکی

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-09-13]

مشغول به تحصیل بودند (مجموعاً ٦٩ نفر) انجام گرفته است.ابزار سنجش میزان جرات ورزی پرسشنامه گمبریل ریچی بوده است. این پرسشنامه حاوی ٤٠ ماده اصلی است و هر ماده موقعیتی را که مستلزم رفتار جرات ورزانه است را نشان می دهد .سوالات این پرسشنامه در ١١ حیطه مختلف شامل ١- پیش قدم شدن در آغاز یک برخورد اجتماعی،٢- ابراز وجود،٣- ارایه بازخورد منفی،٤- تحمل انتقاد، ٥- رد کردن تقاضا، ٦ مدیریت شرایط درزمان عدم دریافت خدمات مناسب، ٧- مقاومت در برابر فشار و اصرار، ٨- درگیر شدن در صحبت های شادی بخش ٩- بیان احساسات مثبت،١٠- بیان محدودیت های شخصی،١١- مدیریت شرایط آزار دهنده،قرار میگیرد.آزمون دهنده سوالات را بر حسب یک مقیاس درجه بندی ٥ گزینه ای از (خیلی زیاد، زیاد، متوسط، کم، خیلی کم) پاسخ داده است.

جمع امتیازات قابل کسب در دامنه ای بین ٤٠ تا ٢٠٠ قرار می گیرد.(٢٤) که امتیاز کمتر نشانه جرات ورزی کمتر و امتیاز بالا نشانه جرات ورزی بالاتر است(٢٥). میزان جرات ورزی افراد را در سه سطح(٧٩/٩-٤٠) جرات ورزی کم، (١٥٩/٩-٨٠) جرات ورزی متوسط و (٢٠٠-١٦٠) جرات ورزی بالا تقسیم بندی شد. روایی این آزمون بین ٠/٣٩ تا ٠/٧٥ و پایایی آن٠/٨٧ گزارش شده است(٢٦). این آزمون اولین بار توسط بهرامی جهت انجام پایان نامه کارشناسی ارشد به فارسی ترجمه و روایی و پایایی آن تایید گردیده است(٢٧). محقق با هماهنگی قبلی، شخصاً در یکی از کلاس های درسی دانشجویان مورد نظر حضور یافته و اقدام به توزیع پرسشنامه نموده است. سپس به دانشجویان فرصت کافی برای پر نمودن پرسشنامه داده شد و پرسشنامه ها جمع آوری گردید. در مرحله بعد دانشجویان غایب در آن جلسه ی کلاس مشخص گردید. این افراد در جلسات دیگر فراخوان شده و اقدام به پر نمودن پرسشنامه مربوطه نمودند.

مشخصات دموگرافیک و آموزشی دانشجویان از پرونده آموزشی آنان استخراج گردید.برای تعیین پیشرفت تحصیلی ملاک های گوناگونی می توان در نظر گرفت که مشهور ترین آن میانگین نمرات کلاسی می باشد(٢٨) .از این رو جهت تعیین پیشرفت تحصیلی از متغیر معدل، شامل معدل چهار ترم دانشجویان استفاده شد سپس دانشجویان براساس شیب خط معدل به سه گروه تقسیم شدند.افرادی که شیب خط معدل مثبت داشتند به عنوان گروه پیشرفت تحصیلی،افرادی که شیب خط معدل منفی داشتند به عنوان گروه افت تحصیلی و دانشجویانی که معدل آنها تنها بین ٠/٢مثبت یا منفی تغییرکرده بود به عنوان گروه ثابت در نظر گرفته شد ند. داده ها با استفاده از نرم افزارSpss 20 و آمار توصیفی و تحلیلی (آزمون کای دو و همبستگی پیرسون) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

ازتعداد ٦٩ نفر دانشجو شرکت کننده در آزمون ٣٤ نفر (٤٩/٣٪) پسر و ٣٥ نفر (٥٠/٧ ٪) دختربودند، میانگین سن آنها ٢/٦٨±٤٢/ ٢١ بوده

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-09-13]

و میانگین رتبه درسهمیه آزاد کنکور این دانشجویان۲٦٥ ± ۲۲٤٤ بوده است.میانگین معدل کل واحدهای اخذ شده (چهار ترم) ۱/۵±۱۵/٤۱می باشد که در پسرها ۱/۵۳±۱٤/۹٤ و در دخترها ۱/۳۵±/۸۸ ۱۵بود.از این دانشجویان ۷ نفر (۱۰/۱٪) حداقل سابقه یک بار مشروط شدن را دارند و ٦۲ نفر (۸۹/۹ ٪) مشروط نشده اند.میانگین کل جرات ورزی در دانشجویان۲۱/۵۳± ۱۲۷/٤۳بوده که درپسران۱۸/۷۰±۱۲۸/۷۹و در دختران ۲٤/۲٤ ±۱۲۷/۰۸ بدست آمد و در دو گروه دختر و پسر از نظر جرات ورزی تفاوت معنی دار وجود نداشت(شکل ۱). در بین دانشجویان ۱ نفر(۱/٤ ٪) جرات ورزی پایین ٦٤ نفر (۹۲/۸ ٪) جرات ورزی متوسط، ٤ نفر(۵/۸ ٪) جرات ورزی بالا برخوردار بود (جدول۱). با محاسبه شیب خط معدل در چهار ترم (۰/۲- تا ۰/۲) ۲۲ نفر (٦۳/۸٪) افت تحصیلی دارند. ۲۰ نفر (۲۹٪) ثابت و ۵ نفر (۷/۲ ٪) پیشرفت تحصیلی داشته اند. در آنالیز آماری همبستگی بین میانگین معدل و جرات ورزی آنان وجود نداشت. اما در مقایسه حیطه های یازده گانه بین گروهای افت تحصیلی و پیشرفت تحصیلی در ۹ حیطه اختلاف معنی داری وجود داشت($p<۰/۰۵$).این ۹ حیطه شامل حیطه های ۱- پیش قدم شدن در آغاز یک برخورد اجتماعی، ۲- ابراز وجود، ۳-ارایه ی بازخورد منفی، ٤- تحمل انتقاد، ۵- رد کردن تقاضا، ٦ -مدیریت شرایط در صورت عدم دریافت خدمات مناسب، ۹- بیان احساسات مثبت،۱۰- بیان محدودیت های خود، ۱۱- مدیریت شرایط آزار دهنده بود(جدول ۲).

جدول ۱. توزیع فراوانی میزان جرات ورزی دانشجویان پزشکی دانشکده بندرعباس در گروه های مختلف پیشرفت تحصیلی

وضعیت تحصیلی / جرات ورزی	پیشرفت تحصیلی	ثابت	افت تحصیلی	جمع	نتیجه آزمون
	(٪) تعداد	(٪) تعداد	(٪) تعداد		
کم (۷۹/۹-۴۰)	۰	۰	۱(٪۲/۳)	۱(٪۱/۴)	P>۰/۰۵
متوسط (۱۵۹/۹-۸۰)	۵(٪۱۰۰)	۱۷(٪۸۵)	۴۲ (٪۹۵/۵)	۶۴(٪۹۲/۸)	
بالا (۲۰۰-۱۶۰)	۰	۳(٪۱۵)	۱(٪۲/۳)	۴(٪۵/۸)	
جمع	۵(٪۱۰۰)	۲۰(٪۱۰۰)	۴۴(٪۱۰۰)	۶۹(٪۱۰۰)	

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-09-13]

جدول۲ – میانگین حیطه های یازده گانه جرات ورزی در گروه های مختلف پیشرفت تحصیلی

	حیطه های ۱۱ گانه جرات ورزی	وضعیت تحصیلی			PV
		افت تحصیلی	وضعیت ثابت	پیشرفت	
		میانگین ±SD	میانگین ±SD	میانگین ±SD	
۱	پیش قدم شدن در آغاز یک برخورد اجتماعی	*۱۱/۶۳±۲/۹۴	۱۱/۸۰±۳/۲۴	*۱۲ /۴۸±۱/۸۴	۰/۰۰۰۱
۲	ابراز وجود	*۱۱/۹۶±۲/۳۹	۱۲/۲۰±۲/۷۷	*۱۳/۶۰±۱/۶۷	۰/۰۰۰۱
۳	ارایه ی بازخورد منفی	*۱۰/۸۱±۲/۵۹	۱۲/۴۰±۴/۲۳	*۱۱/۲۰±۱/۷۸	۰/۰۲۸
۴	تحمل انتقاد	*۱۳/۵۰±۳/۳۹	۱۴/۶۰±۳/۷۸	*۱۶/۴۰±۲/۱۹	۰/۰۰۳
۵	رد کردن تقاضا	*۱۱/۳۸±۲/۶۳	۱۲/۲۰±۲/۲۶	*۱۱/۶۰±۴/۳۳	۰/۰۰۰۱
۶	مدیریت شرایط در زمان عدم دریافت خدمات مناسب	*۱۲/۱۶±۳/۴۰	۱۳/۴۴±۳/۴۸	*۱۵/۵۲±۲/۵۶	۰/۰۰۳
۷	مقاومت در برابر فشار ها و اسرار ها	۱۷/۸۱±۳/۹۹	۱۸/۶۰±۲/۹۸	۱۸/۴۰±۲/۱۹	۰/۰۵<
۸	در گیر شدن در صحبت های شادی بخش	۱۵/۲۲±۲/۸۰	۱۶/۲۰±۳/۶۰	۱۷/۲۰±۱/۷۸	۰/۰۵<
۹	بیان احساسات مثبت	*۱۴/۳۳±۲/۶۵	۱۵/۵۳±۳/۳۵	*۱۶±۱/۳۳	۰/۰۳۸
۱۰	بیان محدودیت های شخصی	*۱۶/۹۳±۳/۵۱	۱۷/۸۰±۴/۲۲	*۱۹/۴۶±۲/۲۳	۰/۰۰۰۱
۱۱	مدیریت شرایط آزار دهنده	*۱۱/۳۱±۳/۷۵	۱۲/۴۰±۳/۷۶	*۱۴/۸۰±۱/۷۸	۰/۰۰۰۱
	کل	۰۱۲۳/۸۶±۲۰/۶۸	۱۳۱/۸۰±۲۳/۷۸	۱۴۱/۴۰±۱۰/۶۴	

علامت * به معنای وجود تفاوت معنادار$p<0.05$ در گروه های مورد مطالعه می باشد.

شکل ۱. توزیع فراوانی جرات ورزی در دانشجویان پزشکی براساس جنسیت

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-09-13]

بحث و نتیجه گیری

دانشجویان نیروهای انسانی منتخب و سازندگان آینده کشور هستند و موفقیت تحصیلی آنها از جمله اهداف اساسی برنامه های آموزشی است .عدم موفقیت آنها در تحصیل زمینه ساز مشکلات فردی و اجتماعی بسیار و مانعی در دستیابی به اهداف آموزشی است.کسب موفقیت در زندگی تحصیلی نیاز به هوش بالا دارد اما به غیراز بهره هوشی ویژگیهای دیگر ی مانند ویژگیهای شخصیتی ارتباط معناداری با موفقیت تحصیلی نشان می دهند(۷, ۲۹-۳۱). نتایج این تحقیق نشان می دهد که میزان متوسط جرات ورزی در این افراد۲۱/۵۳ ± ۱۲۷/٤۳ بوده و اکثر(حدود ۹۳٪) دانشجویان از جرات ورزی متوسط برخوردارند. تنها۵/۸٪ دارای جرات ورزی بالابودند(جدول۱).

اگر دانشجویانی که امتیاز بالا را بدست آورده اند افراد جرات ورز تعریف کنیم در واقع ۹٤/۲ دانشجویان از لحاظ جرات ورزی دچار مشکل هستند.در کشور ایران تاکنون مطالعه قبلی، بر روی جرات ورزی دانشجویان پزشکی صورت نگرفته است ولی مقایسه نتایج جرات ورزی با دانشجویان رشته پرستاری و مامایی در دانشگاه علوم پزشکی تهران نشان می دهد که اگرچه میزان متوسط جرات ورزی در دانشجویان پزشکی بندرعباس از دانشجویان رشته پرستاری (۹٤/۰۹و مامایی۹۲/٦۲) بالاتر است ولیکن تعداد افراد با جرات ورزی بالا در دانشجویان رشته پرستاری و مامایی علوم پزشکی تهران (۳۰ درصد) بیشتر است. نتایج رضایت و همکاران(۱٤). و لاریجانی(۳۲) در دانشکده پرستاری دانشگاه تهران نیز نشان می دهد که اکثریت دانشجویان از لحاظ جرات ورزی در سطح متوسط قرار دارند(۱٤). امتیاز جرات ورزی در ۷۲ نفر از دانشجویان رشته پرستاری دردو دانشکده در جنوب ایرلند(۳۳). و در ۵۵ نفر از دانشجو یان مامایی در کشور استرالیا (۳٤) بسیار پایین تر از نمره جرات ورزی در تحقیق ما و حدود ۷۰ است در این دو مطالعه اشاره ایی به تعداد افراد با جرات ورزی بالا نشده است . میزان جرات ورزی بدست آمده در تحقیق ما بالاتر ازامتیاز ۱۰٤ بدست آمده در تحقیق **Furnham** و همکاران می باشد که بر روی حدود ۲۰۰ نفر از مردم کشور انگلستان انجام گردیده است(۳۵). در مطالعه مداخله ایی که در کشور تایوان بر روی دانشجویان رشته پزشکی و پرستاری و به منظور افزایش میزان جرات ورزی انجام گردیده میزان جرات ورزی با پرسشنامه ایی متفاوت از پرسشنامه گمبریل ریچی سنجیده شد ه است نشان می دهد که اکثر دانشجویان قبل از مداخله ازجرات ورزی کم برخوردار بوده و امتیاز کل آنها زیر ۵۰ درصد بوده است(۱۸) .عدم وجود جرات ورزی بالا در دانشجویان پزشکی بسیارحایز اهمیت است چرا که جرات ورزی شاخصی اساسی در ارزیابی روابط انسانی است(۳٦) و کسب این مهارت بخصوص در

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-09-13]

نیروهای انسانی مرتبط با علم پزشکی از اهمیت بیشتری برخوردار است .انجام عکس العملهای مناسب و جرات ورزانه در موقعیتهای بالینی و خطرناک مهارتی حیاتی است که می تواند جان بیماران را نجات بخشد(۳۷). بر اساس نظر Fulton وجود خصیصه ی جرات ورزی بالا در دانشجویان پرستاری را در مقابل تجارب و احساسات منفی که در تمرینهای عملی در عرصه بالینی تجربه میکنند الزامی است(۳۸, ۳۹). پرستارانی که از جرات ورزی بالا برخوردارند قادرند که مسیولیتهای خود را ارزیابی کنند به سهولت وبصورت مستقیم انتقاد شنیده و انتقاد نمایند(٤٠). در تصمیم گیری استقلال بیشتری داشته و تصمیمات بهتری می گیرند(١٤, ٣٦). فقدان جرات ورزی باعث ایجاد احساسات منفی مانند خشم و خجالت می شود که اگر با انگیختگی همراه شود منجر به از دست دادن کنترل و عدم محاسبه عاقلانه ضررو منفعت عملکرد و اتخاذ تصمیمات پر ریسک می شود(٤١, ٤٢). برعکس فرد جرات ورز کنترل زندگی را بدست داشته و از رفتارهای کلیشه ایی و تکراری دوری گزیده و در هر زمان تصمیات مناسب آن موقعیت را اتخاذ میکند(١٦). تحقیقات نشان می دهد که جرات ورزی بعنوان مجموعه ایی از رفتار که حسی از گرمی ونزدیکی،احترام به عقیده طرف مقابل و قبول احساسات و محدودیتهای وی القا میکند پیش شرط رابطه پزشک و بیمار می باشد(٣٦, ٤٣). شیوه ی برقراری ارتباط عامل مهمی درتعامل اجتماعی است.دکتر جرات ورز پیام خود را بدرستی به بیمار انتقال می دهد(٣٦) .براساس تحقیقات انجام شده میزان جرات ورزی بر میزان برقراری ارتباط موثربا بیماران تاثیر میگذارد وکمبود این مهارت موجب اختلال در مراقبت از بیمار می شود(٤٤).

این مهارت در کیفیت ارتباط گیری فرد با افراد مافوق و همکاران نیزاهمیت دارد(١٤).ارتباط ضعیف با دیگران فشار روانی را افزایش می دهد(٤٥) پرستاران جرات ورز ضمن حفظ روابط حرفه ایی ارتباطات موثری با سایرین برقرار میکنند(١٤) ودر سایه ی ارتباطات موثر و حمایت محیط در حل مشکلات روبرو موفق تربوده (١٦) و منافع بیمار را بهتر حفظ می نمایند(٤٦). انترنهایی که دارای جرات ورزی بالا هستند قادر به تعامل مثبت و موثربا مدرسین بالادست هستند.این مسئله بخصوص در زمانی که انترن نیاز به دریافت مشاوره های بیشتراز مدرس دارد اهمیت دارد(٤٧) .آنها قادرند که احساسات واقعی خود را صادقانه و مستقیم و بدون اضطراب و خشم بی مورد ابراز کنند و بدون پایمال نمودن حقوق دیگران، به دنبال احقاق حق خود باشند(٤٨, ٤٩).

از سوی دیگر نتایج بدست امده در این تحقیق نشان می دهد که بین میانگین معدل و میزان جرات ورزی ارتباطی وجود ندارد و لیکن در حیطه ها ی جرات ورزی دانشجویان مبتلا به افت تحصیلی در ۹ حیطه از ۱۱ حیطه ی پرسشنامه

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-09-13]

گمبریل ریچی به صورت معنادار ضعیف تر هستند(جدول ۲). تحقیق عاشوری(۵۰) و محرابی زاده هنرمند هر دو (۵۱) در دانش اموزان دبیرستانی انجام شده و نشان می دهند که آموزش جرات ورزی سبب کاهش پرخاشگری و موجب بهبودمعنادار پیشرفت تحصیلی می شود.Deluty وهمکاران در کودکان و Kipper و همکاران مشخص نمودند که دانش آموزانی که ابراز وجود دریافت می کنند پیشرفت تحصیلی بهتری نشان می دهند و محبوبیت آنان نیز افزایش می یابد(۲۱, ۲۲). عطاری وهمکاران نیز در دانش آموزان دوره راهنمایی نشان داده اند که افزایش جرات ورزی باعث اتخاذ رفتارها مناسب و کسب موفقیت های بیشترشده و با افزایش عزت نفس بطور غیر مستقیم با عملکرد تحصیلی بالای آنها همسو است(۵۱) .ضعف گروههای افت تحصیلی در ۹ حیطه از جرات ورزی که در این تحقیق بدست آمده با نتایج تحقیقاتی فوق تا حدودی همخوانی دارد.به نظر می رسد دانشجویانی که از جرات ورزی پایینی برخوردار هستند در تعامل با مدرسین و همکلاسها به صورت ضعیف عمل می کند(۵۲) واین مسئله بریادگیری و اجرای کارهای عملی تاثیر منفی میگذارد(۵۳). لازم بذکر است که نتایج این مقاله با تحقیقاتی که در ارتباط باتاثیر جرات ورزی بر پیشرفت ویا عملکرد تحصیلی دانشجویان انجام شده همسو نیست: تحقیق Talbott و همکاران بر ٤۹ نفر ازانترنهای بخش جراحی در دانشگاه توماس جفرسون درپنسیلوانیا نشان داد که ارتباطی بین جرات ورزی و نمرات امتحان آسکی وجود ندارد (۲۳) . McCartan وهمکاران گزارش نموده اند ارتباطی بین میزان جرات ورزی دانشجویان پرستاری ومهارتهای مراقبت از بیمار وجود ندارد(۲٦). MARKERT و همکاران برویژگیهای غیر شناختی دوگروه موفق و ناموفق از دانشجویان پزشکی تحقیق نمودند.نتایج نشان داد که دانشجویان پزشکی علوم پایه که در گروه پیشرفت تحصیلی قرار داشتنداز لحاظ جرات ورزی در سطح پایین تری قرار داشتند ولی این تفاوت در دانشجویان مقطع بالینی دیده نشد(۵) تحقیق Dzulkifli بر روی ۱۲۱ دانشجو در دانشگاه بین المللی در مالزی نیز نشان می دهد که بر خلاف انتظار محقق میزان جرات ورزی و برون گرایی در افرادی که از لحاظ تحصیلی موفق تر هستند کمتر است(۷) .

به نظر میرسد که پیشرفت تحصیلی دردانشجویان رشته پزشکی بیشترتحت تاثیر عوامل به غیر از جرات ورزی مانند انگیزه علاقه ی شخصی، تمایلات خانواده(٥٤) و فرهنگ جامعه می باشد(٤٦) . لذا باعث گردیده تاثیر جرات ورزی بر پیشرفت تحصیلی در سایه ی عوامل فوق (٤٦) کمرنگ شده و بصورت معنادار قابل مشاهده نباشد. با این وجود قرار گیری اکثریت دانشجویان پزشکی شرکت کننده درتحقیق حاضردر سطح متوسط جرات ورزی زنگ هشداری در خصوص این مسئله است که جرات ورزی دانشجویان این دانشکده درسطح مطلوب قرار ندارد و این مسئله

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-09-13]

بخصوص در دانشجویان دچارافت تحصیلی و در ۹ حیطه شامل حیطه های۱- پیش قدم شدن در آغاز یک برخورد اجتماعی، ۲- ابراز وجود ۳- دادن بازخورد منفی ٤- تحمل انتقاد ٥- رد کردن تقاضا ٦ -مدیریت شرایط در صورت عدم دریافت خدمات مناسب ۹- بیان احساسات مثبت ۱۰- بیان محدودیت های شخصی ۱۱- مدیریت شرایط آزار دهنده بود(جدول ۲) باید مورد توجه قرار گیرد. از آنجا که در کشور ما دانشجویان رشته پزشکی از طریق کنکور سراسری پذیرفته می شوند و در مرحله پذیرش آنها در دانشگاه ویژگیهای شخصیتی و فرهنگی آنها مورد ارزیابی قرار نمی گیرد ،برنامه ریزی درجهت شناخت و ارتقا توانمندیهای لازم یک پزشک دردانشجویان اهمیت بسیار دارد. برگزاری کارگاههای در زمینهمهارتهای رفتاری می تواند بر کاهش آسیب های اجتماعی در دانشجویا ن پزشکی تاثیر بگذارد اجرای کارگاههای ابراز وجود در سایر دانشگاهها نتایج بسیار موثربدنبال داشته است(۱۸, ٥٥, ٥٦).تحقیقات نشان می دهد که دانشجویان جرات ورز از مشکلات سازگاری وتنهایی رنج کمتری می برند(۱۱)، منفعل نیستند و به دیگران اجازه نمی دهند آنها را ملعبه خود کرده(٥۷). قادرند تقاضا ی دیگران را رد کنند(٥۸) . اضطراب (٥۹).و استرس کمتری حس میکنند(٥۹) و کیفیت زندگی سازگاری عاطفی بهترو میزان شادی بیشتری را تجربه می کنند(٦۰). این مسئله با توجه به احساس خستگی و دلزدگی که در درصد قابل ملاحظه ایی از دانشجویان پزشکی در دانشکده پزشکی بندرعباس گزارش شده است(٦۱, ٦۲) اهمیت دارد.

محدودیت‌ها

این مطالعه دارای محدویتهایی می باشد که از جمله می توان به خود گزارشی بودن (self-reporting) داده ها و محدودیت نمونه ها به ورودی های یک دوره اشاره نمود. و همچنین در این مطالعه از پرسشنامه (گمبریل ریچی استفاده شده که جهت سنجش جرات ورزی در فرهنگ غرب و نه فرهنگ کشور ایران طراحی شده است.

پیشنهادات

ادامه این گونه تحقیقات و بدنبال آن برنامه ریزی مسئولین ارشد دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان در جهت آموزش مهارت ابراز وجود به عنوان روشی جهت افزایش بهداشت روانی دانشجویان رشته پزشکی توصیه می شود.

سپاسگزاری

تحقیق حاضر با استفاده از اعتبارات طرح های تحقیقاتی دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان انجام گردید. بدین وسیله نویسندگان مراتب تقدیر و تشکر خود را از معاونت پژوهشی و فن آوری این دانشگاه و تمام دانشجویان شرکت کننده در طرح اعلام می نمایند.

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-09-13]

References

1. Basir Shabestari S , Shirinbak I, Sefidi F, Sherkat Daliri H.Evaluation of the Relationship between Educational Development and Social Adjustment among Qazvin dental students in 2010-11: Qazvin Univerity of Medical Sciences, Qazvin, Iran:10-1.[In Persian].
2. M Ea. Comparison of social adjustment in shahed and Non-shahed students [Dissertation]. Tehran: Shahed university. Mental Health 2007;13 (2):4.
3. Hazavehei S M M, Fathei Y, Shamshirei M. Study on the Causes of Students' Academic probation in Hamadan University of Medical Sciences, 2001-2002. Strides Dev Med Educ. 2006; 3 (1) :33-42. [In Persian].
4. Johnes J. Determinants of student wastage in higher education. Studies in higher education. 1990;15(1):87-99.
5. . Markert RJ. Using discriminant analysis to identify the noncognitive characteristics of high-achieving medical students. Psychological reports. 1984;55(1):331-6.
6. Lievens F, Coetsier P, De Fruyt F, De Maeseneer J. Medical students' personality characteristics and academic performance: A five- factor model perspective. Medical education. 2002;36(11):1050-6.
7. Dzulkifli MA, Alias IA. Students of low academic achievement—Their personality, mental abilities and academic performance: How counsellor can help. International Journal of Humanities and Social Science. 2012;2(23):220-5.
8. Seif AA. Educational psychology. 5th ed. Tehran: Agah Publications. 2001. .[In Persian].
9. A. Amini , Hassanzadeh S , Alam All hoda A , Ghaffari R , Sadaghat K. , Srbazvtn H , Gholanbar P. Study prepared for new residents of Tabriz University of Medical Sciences about the skills of several operations on patients in 1383. Iranian Journal of Medical Sciences: 1384, Volume 5, Issue Appendix 14 (Special Seventh National Conference on Medical Education) .[In Persian].
10. Ale J.Putting practice into teaching: An exploratory study of nursing undergraduates' interpersonal skills and the effects of using empirical data as a teaching and learning resource. Journal of Clinical Nursing. 2007;16(12):2297-307.
11. M. Aghajani M, Taghavi T,Investigation of Relation Between Assertwenss and Anxiety in.European psychiatry,2010,vol 25,1 :357.
12. Ferguson E, James D, Madeley L. Factors associated with success in medical school: systematic review of the literature. Bmj. 2002;324(7343):952-7.
13. Kilkus SP. Adding assertiveness to the nursing profession. Nursing success today. 1986;3(8):17-9.
14. Rezayat F, Nayeri ND. The level of depression and assertiveness among nursing students
15. Kilkus SP. Self-assertion and nurses: a different voice. Nursing outlook. 1990;38(3):143-5, 35.
16. Akbari B, Mohamadi J, Sadeghi S. Effect of assertiveness training methods on selfesteem and general self-efficacy female students of Islamic Azad University, Anzali branch. Journal of Basic and Applied Scientific Research. 2012;2(3):2256-69.[In Persian].
17. Paeezy M, Shahraray M , Abdi B. Investigating the impact of assertiveness training on assertiveness,Subjective well-being and academic achievement of Iranian female secondary students. Procedia Social and Behavioral Sciences 5 (2010) 1447–1450.
18. Lin Y-R, Shiah I-S, Chang Y-C, Lai T-J, Wang K-Y, Chou K-R. Evaluation of an assertiveness training program on nursing and medical students' assertiveness, self-esteem, and interpersonal communication satisfaction. Nurse education today. 2004;24(8):656-65.
19. Taghibaygi M,Sharafi L,Alibaygi A. The Impact of Self-Esteem and Personal Characteristics on Educational Improvement of Razi University Agriculture Students.Journal Management System ;2015,7(32):113-122.
20. . Meilman PW, Pattis JA, Kraus-Zeilmann D. Suicide attempts and threats on one college campus: Policy and practice. Journal of American College Health. 1994;42(4):147-54.
21. . Deluty RH. Assertiveness in children: Some research considerations. Journal of Clinical Child & Adolescent Psychology. 1981;10(3):149-55.
22. . Kipper DA. The effect of two kinds of role playing on self- evaluation of improved

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-09-13]

assertiveness. Journal of clinical psychology. 1992;48(2):246-50.
23. . Talbott VA, Marks JA, Bodzin AS, Comeau JA, Maxwell PJ, Isenberg GA, et al. Technical skills acquisition in surgery-bound senior medical students: an evaluation of student assertiveness. Journal of surgical education. 2012;69(4):529-35.
24. Gambrill ED, Richey CA. An assertion inventory for use in assessment and research. Behavior Therapy. 1975;6(4):550-61.
25. Rahim J , Hagh , MEHRABIZADEH HONARMAND M. , K. beshlideh. Effect of assertiveness training on social skills, social anxiety and self- expression in male students of first year high school. Journal of Education and Psychology: Spring 1385, Volume 13, Issue 1 (Psychology) ; From page 111 to page 124.
26. . McCartan PJ, Hargie OD. Assertiveness and caring: are they compatible? Journal of Clinical Nursing. 2004;13(6):707-13.
27. Bahrami F. Comparison of assertive training methods toward unassertive high school girl students by personal & group counsel in Esfahan city]. Dissertation of Master of Science in Psychology,Psychology College of Tehran Allameh Tabatabai University, 1996. .[In Persian].
28. Sadipour1E, Jafari Nezhad H, Haji Hasani M. Study of Relationship between Personality Features and Study Methods with Educational progress in MA students Allameh Tabatabai, Quarterly Journal of Educational Psychology Islamic Azad University Tonekabon Branch Vol. 5, No. 2, summer 2014, No 18:89-78.[In Persian].
29. Sahin S. The relationship between learner characteristics and the perception of distance learning and satisfaction with Web-based courses. 2006.
30. . Komarraju M, Karau SJ. The relationship between the big five personality traits and academic motivation. Personality and individual differences. 2005;39(3):557-67.
31. . Furnham A, Chamorro-Premuzic T. Personality and intelligence as predictors of statistics examination grades. Personality and individual differences. 2004;37(5):943-55.
32. Taghavi Larijani T, Rezayat F, Seyedfatemi N, Mehran A. THE Effect of the Assertivensee Training Program on Nursing Student's Assertiveness Skills.2013.1(2):52-42. [In Persian].
33. Begley CM, Glacken M. Irish nursing students' changing levels of assertiveness during their pre-registration programme. Nurse Education Today. 2004;24(7):501-10.
34. Warland J, McKellar L, Diaz M. Assertiveness training for undergraduate midwifery students. Nurse education in practice. 2014;14(6):752-6.
35. . Furnham A, Henderson M. Sex differences in self- reported assertiveness in Britain. British Journal of Clinical Psychology. 1981;20(4):227-38.
36. Sanchez MM. Effects of assertive communication between doctors and patients in public health outpatient surgeries in the city of Seville (Spain). Social Behavior and Personality: an international journal. 2001;29(1):63-70.
37. Taghavi T, Sharifi N, Aghajani M, Mehran A. Relation between assertiveness and anxiety in nursing and midwifery students. Journal of Hayat. 2010;15:61-72.
38. Fulton Y. Nurses' views on empowerment: a critical social theory perspective. Journal of Advanced Nursing. 1997;26(3):529-36.
39. Tomaka J, Palacios R, Schneider KT, Colotla M, Concha JB, Herrald MM. Assertiveness predicts threat and challenge reactions to potential stress among women. Journal of Personality and Social Psychology. 1999;76(6):1008.
40. Clark CC. Assertiveness issues for nursing administrators and managers. Journal of Nursing Administration. 1979;9(7):20-4.
41. Leith KP, Baumeister RF. Why do bad moods increase self-defeating behavior? Emotion, risk tasking, and self-regulation. Journal of personality and social psychology. 1996;71(6):1250.
42. Yuen KS, Lee TM. Could mood state affect risk-taking decisions? Journal of affective disorders. 2003;75(1):11-8.
43. Harley J. Developing Assertiveness Skills for Health and Social Care Professionals. Nursing Management. 2014;20(10):17.
44. Poroch D, McIntosh W. Barriers to assertive skills in nurses. The Australian and New Zealand journal of mental health nursing. 1995;4(3):113-23.
45. Lange AJ, Jakubowski P, McGovern TV. Responsible assertive behavior:

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-09-13]

Cognitive/behavioral procedures for trainers: Wiley Online Library; 1976.
46. Larijani T, Aghajani M, Baheiraei A, Neiestanak N. Relation of assertiveness and anxiety among Iranian University students. Journal of psychiatric and mental health nursing. 2010;17(10):893-9.
47. Education and supervision for interns. Medical Council of New Zealand.
48. Ellis JR, Hartley CL. Managing and coordinating nursing care: Lippincott Williams & Wilkins; 2009.
49. Hojjat SK, Golmakani E, Khalili MN, Chenarani MS, Hamidi M, Akaberi A, et al. The Effectiveness of Group Assertiveness Training on Happiness in Rural Adolescent Females With Substance Abusing Parents. Global journal of health science. 2016;8(2):156.
50. Ashouri A,Torkamani Malayeri M, Fadaei Z. The Effectiveness of Assertive Training Group Therapy in Decreasing Aggression and Improving Academic Achievement in High School Students Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology, . 2009;14,4. (55):393-389 .[In persian].
51. Mehrabizade M, Taghavi S, Attari Y. Effect of group assertive training on social anxiety, social skills and academic performance of female students. International Journal of Behavioral Sciences. 2009;3(1):59-64.
52. Poyrazli S, Arbona C, Nora A, McPherson R, Pisecco S. Relation between assertiveness, academic self-efficacy, and psychosocial adjustment among international graduate students. Journal of college student development. 2002;43(5):632.
53. Bahreini M, Mohammadi Baghmallaei M, Zare M, Shahamat S. Effect of Assertiveness Training on Self-esteem on Nursing Students. Armaghane danesh. 2005;10(37):89-96.
54. Amini M, Dehghani M, Kojuri J, Mahbudi A, Bazrafkan L, Saber M, et al. A qualitative study of factors associated with medical students' academic success. Journal of social sciences. 2008;4(4):347-51.
55. Manesh RS, Fallahzadeh S, Panah MSE, Koochehbiuki N, Arabi A, Sahami MA. The Effectiveness of Assertiveness Training on Social Anxiety of Health Volunteers of Yazd. Psychology. 2015;6(06):782.
56. Mohebi S, Sharifirad G, Shahsiah M, Botlani S, Matlabi M, Rezaeian M. The effect of assertiveness training on student's academic anxiety. J Pak Med Assoc. 2012;62(3 Suppl 2):S37-41.
57. Seyed Fatemi N, Khoushnava Foumani F,Behbahani N, HosseniF. Assertiveness skill and use of Ecstasy among Iranian adolescents.The Quarterly Journal of fundamentals of Mental Health 2009.10, 4(40):265-272.[In Persian].
58. SH F. What is assertiveness and how we can boost it. Asre Keifiat. 2010;12:2.
59. Pourjali F, Zarnaghash M. Relationships between assertiveness and the power of saying no with mental health among undergraduate student. Procedia-Social and Behavioral Sciences. 2010;9:137-41.
60. Akbari B; Zinali SH; Gilaninia SH; Mousavian SJ.. Determine the Effectiveness of Assertiveness Training on Student Achievement and Happiness. Journal of Basic and Applied, Scientific Research. 2012;2(1):141-4.
61. Naserian B, Alavi A, Heidari Hengami M, Naderi N. Comparing the Immunology Learning Environment in International Medical Campus of Qeshm, Paramedical and Dental Schools of Hormozgan University of Medical Sciences. Development Strategies in Medical Education. 2014;1(1):45-56. .[In Persian].
62. Heidari HM, Naderi N, Nasery B. Assessment of the Educational Environment of Major clincal wards in Educational Hospetals Affilated to Hormozgan university of Medical Science, Iran from the perspective of Medical students. 2016.13(1):1-12.[In Persian].

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-09-13]

The level of assertiveness and its relation to academic achievement among students in Bandar Abbass Medical School

Mehrgan Heydari Hengami[1] ,Nadereh Naderi[2]
1. Department of Parasitology, School of Medicine , Hormozgan University of Medical Sciences, Bandar Abbas,Iran.
Orcid iD: 0000-0001-9669-4235
2. Department of Immunology , School of Medicine, Molecular Medicine Research Center, Hormozgan Health Institute, Hormozgan University of Medical Sciences, Bandar Abbas, Iran..

(Received 3 July, 2017 Accepted 21 Apr, 2018)

Original Article

Abstract

Introduction: Assertiveness is one of the most fundamental social skills consisting of interpersonal and behavioral skills, which influence the performance of medical students and doctors.The aim of this study was to determine the assertiveness level in medical students of Hormozgan University of Medical Sciences and its relationship to academic achievement.

Methods: In this cross-sectional study, all of second-year medical students of Bandar Abbas medical School (69 students, 49/3% males &50.7 %females were recruited using census methods. Data were collected using a questionnaire consisted of demographic information and Gambrill and Richey assertion inventory .Academic achievement was assessed using grades from all academic classes. Data were analyzed by SPSS 20 software using descriptive analysis, chi square and Pearson correlation coefficient test.

Results: most of (92.8%) students indicated moderate level of assertiveness and students with poor academic achievements had significantly lower scores in nine of the eleven " assertiveness "subscales including "Initiating interactions "،"Confronting others "،"Giving negative feedback" ،"Responding to criticism "،"Turning down requests "،"Handling service situations ","Complimenting others", "Admitting personal deficiencies" and "Handling a bothersome situation.

Conclusion: Since only 4 (5.8%) students indicated high levels of assertiveness, efforts should be made to increase assertiveness in Bandar Abbas medical students especially in lower academic achievers.

Key words: Assertiveness, Achievement, Medical students

Citation: Heydari Hengami M, Naderi N. The level of assertiveness and its relation to academic achievement among students in Bandar Abbass Medical School. Journal of Development Strategies in Medical Education 2018; 5(2): 83-96

Correspondence:
Nadereh. Naderi
Department of Immunology School of Medicine, Molecular Medicine Research Center, Hormozgan Health Institute, Hormozgan University of Medical Sciences, Bandar Abbas, Iran.
Orcid iD:
0000-0001-9918-9943
Email:
msbhnadereh@gmail.com

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-09-13]